

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΤΕΚ

Τι ζητά το ΕΤΕΚ από την νέα Βουλή ;

Ο ρόλος της νομοθετικής εξουσίας είναι ιδιαίτερα σημαντικός σε ένα σύγχρονο κράτος. Ο θεσμικός ρόλος του νομοθέτη αλλά και η αρμοδιότητα άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου είναι θεμελιώδης σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα. Ειδικότερα σήμερα, παρά ποτέ όπου καταγράφεται ένα ιδιαίτερα ψηλό δημόσιο χρέος και οι απαιτήσεις για ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις και εκσυγχρονισμό, απλοποίηση μιας πλειάδας νομοθεσιών που επηρεάζουν τον απλό πολίτη και την οικονομία ευρύτερα, είναι πιο επιτακτικές, ο ρόλος και η ευθύνη του Κοινοβουλίου καθίσταται ακόμη πιο σημαντικός.

Το ΕΤΕΚ αναμένει από τη νέα Βουλή να ενσκήψει με εποικοδομητικό και παραγωγικό τρόπο και να συμβάλει στην ολοκλήρωση των θεμελιωδών μεταρρυθμίσεων που αφορούν (α) την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης περιλαμβανομένου του εκσυγχρονισμού /απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, ελέγχου και τιτλοποίησης της ανάπτυξης (β) το σύστημα απονομής δικαιοσύνης και (γ) το πλαίσιο υλοποίησης έργων του δημοσίου

Σε ότι αφορά την **μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης** το ΕΤΕΚ έχει τοποθετηθεί πολλές φορές δημόσια επί του θέματος. Πάγια θέση του ΕΤΕΚ είναι η δημιουργία ενιαίων αρχών αδειοδότησης και ελέγχου της ανάπτυξης σε επαρχιακό επίπεδο. Η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης οφείλει να ολοκληρωθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο το συντομότερο με ένα βασικό στόχο : να είναι σε θέση η Τοπική Αυτοδιοίκηση να ασκεί με επάρκεια, ταχύτητα, ποιότητα και οικονομικό τρόπο τις σημαντικές αρμοδιότητες που έχει, έτσι ώστε να προσφέρει τις βέλτιστες υπηρεσίες στους δημότες και στην κοινωνία.

Σε ότι αφορά την **απονομή δικαιοσύνης** δεν χρειάζονται να ειπωθούν πολλά. Το ΕΤΕΚ ζητά να ολοκληρωθεί η ζητούμενη μεταρρύθμιση το συντομότερο. Παράλληλα θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που να δίνουν κίνητρα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών π.χ **εκσυγχρονισμός του περί διαιτησίας νόμου και θεσμοθέτηση της διαδικασίας κριτικής αξιολόγησης (adjudication) σε κατασκευαστικά και άλλα τεχνικής φύσης συμβόλαια.**

Σε ότι αφορά την **παραγωγή δημόσιων έργων** το ΕΤΕΚ ζητά από την νέα Βουλή να συμβάλει είτε κατά το στάδιο έγκρισης του κρατικού προϋπολογισμού/ προϋπολογισμών ΟΔΔ είτε στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου :

(α) στην προάσπιση της ποιότητας έναντι της προχειρότητας και των ακατάλληλων μεθόδων υλοποίησης οικοδομικών έργων, και της **αξιοποίησης μεθόδων παραγωγής δημόσιων έργων που να διασφαλίζουν την αρχιτεκτονική ποιότητα, την αειφορία, την τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, την προσβασιμότητα και τα περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά**

(β) στην εμπέδωση της συνεργασίας δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και την **αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα για τον προγραμματισμό, ωρίμανση, σχεδιασμό και υλοποίηση σημαντικών έργων** τα οποία είναι καθηλωμένα λόγω υπερφόρτωσης του υφιστάμενου κρατικού μηχανισμού.

Πέραν των πιο πάνω :

Ο **επενδυτικός νόμος** ο οποίος παρόλη την σκληρή και μελετημένη δουλειά που έγινε και παρόλο που κατατέθηκε στη Βουλή προ 2ετίας, έμεινε στα αζήτητα. Ζούμε μια ελεύθερη και παγκοσμιοποιημένη αγορά, όπου τα κράτη ανταγωνίζονται μεταξύ τους για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Ένα σημαντικό στοιχείο που επίσης αναζητούν οι επενδυτές είναι καθαρούς όρους, δομημένες διαδικασίες και προβλέψιμους και σύντομους χρόνους για αδειοδότηση μιας επένδυσης. Το υπό αναφορά νομοσχέδιο επιχειρεί να δώσει λύσεις σε ότι αφορά το τελευταίο, ενισχύοντας το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Κύπρου στην προσέλκυση ξένων στρατηγικών επενδύσεων και συνεπώς η ολοκλήρωση της συζήτησης και η ψήφιση του πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.

Το ΕΤΕΚ ζητά από την Βουλή να πιέσει την εκτελεστική εξουσία, να ασκήσει τις αρμοδιότητες της και να είναι θετική και εποικοδομητική σε ριζοσπαστικές ιδέες όπως της αυτόματης ή αυθημερόν έκδοσης άδειας οικοδομής (υπό προϋποθέσεις) απλών αναπτύξεων π.χ οικιστική ανάπτυξη σε οικόπεδο. Συναφώς ζητά θετική προσέγγιση στην προσπάθεια απλοποίηση της μεθοδολογίας υπολογισμού των τελών που αφορούν άδεια οικοδομής έτσι ώστε **να εκσυγχρονιστεί / απλοποιηθεί περαιτέρω η διαδικασία αδειοδότησης απλών αναπτύξεων**

Προτεραιότητα για την νέα Βουλή πρέπει να έχει η **εισαγωγή και ευρεία διάχυση της τεχνολογίας σε διάφορες νομοθεσίες**. Αυτή η ανάγκη έγινε επιτακτική με την πανδημία. Η χρήση ηλεκτρονικών διαδικασιών θα καταστήσει δυνατή τη μη ανάγκη φυσικής παρουσίας σε όλα σχεδόν τα κυβερνητικά τμήματα και διεκπεραίωση αιτήσεων και διαδικασιών ηλεκτρονικά κάτι που θα επιφέρει και εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων.

Επίσης σημαντικό ζήτημα το οποίο ταλανίζει την κοινωνία και απαιτεί το συντομότερο νομοθετικό εκσυγχρονισμό είναι η νομοθεσία για τις **κοινόκτητες ιδιοκτησίες και τις διαχειριστικές επιτροπές**. Δυστυχώς η σημερινή κατάσταση σε ότι αφορά τη διαχείριση κοινόκτητων οικοδομών είναι πέραν του απογοητευτική. Μια πρόταση νόμου του 2019, ομάδας βουλευτών η οποία παρουσιάστηκε και συζητήθηκε στην αρμόδια κοινοβουλευτική είχε πολύ καλά στοιχεία και επιχειρούσε να αντιμετωπίσει ολιστικά το θέμα. Το ΕΤΕΚ είχε μελετήσει την πρόταση και είχε υποβάλει σειρά εποικοδομητικών εισηγήσεων. Δυστυχώς παρόλα τα ελπιδοφόρα μηνύματα το θέμα δεν προχώρησε έκτοτε.

Συναφώς το ΕΤΕΚ αναμένει από τη νέα Βουλή να πιέσει την εκτελεστική εξουσία και να ασκήσει τις αρμοδιότητες της έτσι ώστε να **εκσυγχρονιστεί η πολεοδομική νομοθεσία με την εισαγωγή των εργαλείων του τέλους πολεοδομικής αναβάθμισης, της μεταφοράς αναπτυξιακών δικαιωμάτων και του αστικού αναδασμού**. Και επί των τριών αυτών εργαλείων το ΕΤΕΚ έχει κάνει σειρά παρεμβάσεων. Σημειώνεται πως για το τέλος πολεοδομικής αναβάθμισης είχαν γίνει συζητήσεις στο παρελθόν ενώ για τον αστικό αναδασμό και τη μεταφορά αναπτυξιακών δικαιωμάτων είχαν ετοιμαστεί και σχετικές νομοθεσίες.

Επιπρόσθετα ο **περί ενοικιοστασίου νόμος** έχει προ πολλού καταστεί ως αναχρονιστικός και ταλαιπωρεί μεγάλο αριθμό πολιτών. Πλέον η νομοθεσία αυτή δημιουργεί πολύ περισσότερα προβλήματα και στρεβλώσεις από τις λύσεις που είχε κατά νου ο νομοθέτης όταν ψήφισε το νόμο. Συνεπώς ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας αυτής θα πρέπει να ιεραρχηθεί ως σημαντικό θέμα.

Νομοθεσία η οποία χρήζει άμεσου εκσυγχρονισμού είναι η **διαδικασία αδειοδότησης και οι τεχνικές προδιαγραφές των κολυμβητικών δεξαμενών**. Η σημερινή διαδικασία είναι δαιδαλώδης και γραφειοκρατική και οδηγεί σε εκτενή παρανομία, κάτι που δημιουργεί φαύλους κύκλους και τιμωρεί τους λίγους νομοταγείς.

Συναφώς το ΕΤΕΚ ζητά από την Βουλή να είναι ιδιαίτερα αυστηρή και να θέτει ψηλά τον πήχη σε θέματα και νομοθεσίες που έχουν να κάνουν με την **προστασία του περιβάλλοντος περιλαμβανόμενης και της διαχείρισης των παράλιων και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς**.

Το ΕΤΕΚ ζητά από την Βουλή να συμβάλει ώστε να θεσμοθετηθεί η προληπτική **τακτική επιθεώρηση καθορισμένου τύπου κτιρίων** και να διορθωθεί η στρέβλωση που υπάρχει σήμερα με την **διπλή αδειοδότηση ηλεκτρολόγων μηχανικών που ασχολούνται με μελέτες ηλεκτρικών εγκαταστάσεων**, κάτι που ταλαιπωρεί τους επαγγελματίες και στερεί πόρους από την Κεντρική κυβέρνηση οι οποίοι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν αποδοτικότερα. Τέλος ζητά θετική προσέγγιση στην προσπάθεια **θεσμοθέτησης της υποχρεωτικής επίβλεψης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων** με στόχο την περαιτέρω προστασία του καταναλωτή και την κάλυψη του σημερινού κενού που υπάρχει σε θέματα ασφάλειας / λειτουργικότητας / ενεργειακής απόδοσης.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω σημειώνεται ότι η Κύπρος είχε ένα ικανοποιητικό νομικό πλαίσιο μέχρι και την δεκαετία του 1990. Δυστυχώς σύμφωνα και με πρόσφατες δηλώσεις της Επίτροπου Νομοθεσίας πλέον το νομικό μας σύστημα «έχει κληρονομήσει πολλά παλιά νομοθετήματα, κάποια εβδομήντα και πλέον ετών. Με τον καιρό έτυχαν πολλών τροποποιήσεων, παρεμβάσεων λόγω ένταξης μας στην ΕΕ. Κάποτε είναι αδύνατο να διαβαστούν και να γίνουν κατανοητά. Υπάρχει η παλιά ορολογία, η νέα και κάποτε απουσιάζει και η συνοχή. Αυτό δυσκολεύει όχι μόνο την εφαρμογή τους από τη διοίκηση αλλά και την ερμηνεία τους από τα Δικαστήρια. Κάποια δεν συνάδουν πλέον με τις αρχές της καλής νομοθέτησης.» Συνεπώς το νέο κοινοβούλιο θα πρέπει να στοχεύσει και στην απλοποίηση της νομοθεσίας και στην κατάργηση παρωχημένων ρυθμίσεων.

Σε ότι αφορά τον **Κοινοβουλευτικό Έλεγχο** το ΕΤΕΚ αναμένει από την Βουλή να είναι απαιτητική, παραγωγική, αποτελεσματική και αυστηρή σε θέματα επιβολής της νομοθεσίας, θέματα διαφάνειας, θέματα ανταποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων και καταπολέμησης της διαφθοράς, θέματα χρηστής διοίκησης και θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.